

College voor Toetsen en Examens

CHINESE TAAL EN CULTUUR ELEMENTAIR VWO

VAKINFORMATIE
STAATSEXAMEN 2023

Versie: 1 april 2022

De vakinformatie is vastgesteld door het College voor Toetsen en Examens (CvTE). Het CvTE is verantwoordelijk voor de afname van de staatsexamens voortgezet onderwijs en draagt zorg voor de kwaliteit en het niveau van de examens.

De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) is belast met de praktische uitvoering en organisatie van de staatsexamens. Met vragen over deze vakinformatie kun je contact opnemen met de afdeling Examendiensten van DUO: (050) 599 89 33 of staatsexamens@duo.nl.

INHOUD

1	INLEIDENDE OPMERKINGEN	4
2	EXAMENPROGRAMMA	4
3	COLLEGE-EXAMEN	5
3.1	SCHRIFTELIJK COLLEGE-EXAMEN	5
3.2	MONDELING COLLEGE-EXAMEN	5
4	BEREKENING EINDCIJFER	6
	BIJLAGE 1 BESCHRIJVING EXAMENSTOF	7
	BIJLAGE 2 PRESENTATIE	9
	BIJLAGE 3 LITERATUURDOSSIER	10
	BIJLAGE 4 VOORBLAD	11
	BIJLAGE 5 KEUZELIJST	11

1 INLEIDENDE OPMERKINGEN

- Het staatsexamen Chinese taal en cultuur elementair vwo heeft alleen een college-examen, dat bestaat uit twee onderdelen: een schriftelijk college-examen (paragraaf 3.1) en een mondeling college-examen (paragraaf 3.2).
- Voor het examen Chinees is gekozen voor het Mandarijn (Putonghua), met gebruikmaking van het vereenvoudigde karakterschrift (Jiantizi) en de standaard transcriptiewijze (Hanyu Pinyin). Het gebruik van het traditionele Chinese schrift (Fantizi) is toegestaan.
- Je moet je literaturoffice op papier, in tweevoud, vóór 1 april 2023, opsturen naar DUO (zie Bijlage 4).
- Voor het mondeling college-examen moet je thuis een presentatie in het Chinees voorbereiden en hiervoor een poster meebrengen naar het examen.
- In het document 'Toegestane hulpmiddelen' (onder [Vakinformatie voor het staatsexamen](#) op de site van DUO) staat vermeld welke hulpmiddelen je zelf voor het examen moet meenemen.
- Je kunt je voorbereiden met behulp van een lesmethode.
- Oefenmateriaal staat op [Oefenen voor het staatsexamen vo.](#)

2 EXAMENPROGRAMMA

Het examenprogramma is verdeeld in domeinen en subdomeinen. De beschrijving van de (sub)domeinen en het vereiste niveau staat in [Bijlage 1](#).

In onderstaande tabel geeft een 'ja' aan in welk examen een (sub)domein getoetst wordt.

Tabel 1 verdeling van domeinen en subdomeinen over de verschillende examens

domein	subdomein	schriftelijk college-examen	mondeling college-examen
A. leesvaardigheid		ja	nee
B. kijk- en luistervaardigheid		nee	ja
C. gespreksvaardigheid	gesprekken voeren	nee	ja
gespreksvaardigheid	spreken	nee	ja
D. schrijfvaardigheid	digitaal	ja	nee
schrijfvaardigheid	op papier	ja	nee
E. Chinese cultuur en literatuur	<i>niet van toepassing</i>	nee	ja

3 COLLEGE-EXAMEN

3.1 SCHRIFTELIJK COLLEGE-EXAMEN

Het schriftelijk college-examen toetst schrijfvaardigheid en leesvaardigheid (zie [2 Examenprogramma](#) en [Bijlage 1](#)). Dit examen zal gedeeltelijk met behulp van een computer (met usb poort) worden afgenomen, die je zelf moet meebrengen. Voor schrijfvaardigheid en leesvaardigheid krijg je deeltcijfer a, met wegingsfactor 0,5. De duur van dit examen is 150 minuten.

Toetsing schrijfvaardigheid

Schrijfvaardigheid bestaat uit twee onderdelen: digitaal op de zelf meegenomen laptop met usb poort en op papier. Deze twee onderdelen van schrijfvaardigheid duren samen 75 minuten. Je mag zelf de tijdsduur indelen van de schrijfvaardigheidstoetsen. Let op: het eerste onderdeel móét digitaal gemaakt worden en het tweede onderdeel móét op papier gemaakt worden. Je mag er dus niet voor kiezen om alle opgaven digitaal te doen of alle opgaven op papier. Je krijgt een usb stick om het digitaal gemaakte examen in te leveren.

Voorbeelden van opdrachten zijn: een informele e-mail, een advertentie, een verslag van een gebeurtenis, een berichtje aan een collega.

Bij de beoordeling van de schrijfp opdracht wordt erop gelet of de tekst inhoudelijk aan de opdracht voldoet en qua grammatica, spelling, conventies en interpunctie correct is. Bovendien wordt gelet op het aantal karakters.

Toetsing leesvaardigheid

Het onderdeel leesvaardigheid duurt 75 minuten. Je krijgt teksten te lezen waarover je vragen moet beantwoorden. Er zijn meerkeuzevragen en open vragen. Beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven.

Tabel 2 overzicht van het schriftelijk college-examen

opdracht	taal	tijdsduur	deeltcijfer
schrijven van teksten, digitaal en op papier	Chinees	75 minuten	a (eerste deel)
beantwoorden van vragen over teksten	Nederlands	75 minuten	a (tweede deel)

3.2 MONDELING COLLEGE-EXAMEN

In het mondeling college-examen worden spreek- en gespreksvaardigheid, kijk- en luistervaardigheid en cultuur getoetst (zie [2 Examenprogramma](#) en [Bijlage 1](#)). Dit examen bestaat uit drie onderdelen: een presentatie, een gesprek over een casus en een gesprek over de Chinese cultuur en literatuur. Het mondeling college-examen (exclusief de voorbereiding van de casus) duurt in totaal 25 minuten.

Op de site van DUO staan onder het kopje 'Ook mondeling examen doen' [informatiefilmpjes](#) waarin getoond wordt hoe een mondeling college-examen verloopt.

Vorbereiding casus

Voorafgaand aan het mondeling college-examen krijg je 20 minuten tijd om je gesprek voor te bereiden aan de hand van de casus (bestaande uit vier situatiebeschrijvingen en/of afbeeldingen) die je in het voorbereidingslokaal ontvangt. Je mag aantekeningen maken. Deze aantekeningen mag je bij het gesprek als hulpmiddel gebruiken.

Presentatie (eerste deel van deeltcijfer b)

Het examen begint met jouw presentatie in het Chinees over een van tevoren (thuis of op school) voorbereid onderwerp. Je maakt hierbij gebruik van een door jou gemaakte poster. Dit onderdeel duurt 5 minuten. In [Bijlage 2](#) staat meer informatie over de presentatie.

Gesprek naar aanleiding van de casus (tweede deel van deeltijfer b)

Daarna volgt een gesprek in het Chinees over de casus die bestudeerd is in de voorbereidingstijd. Kennis van land en samenleving kan hierbij ter sprake komen. Er wordt van je verwacht dat je de gestelde vragen begrijpt, daarop reageert en actief deelneemt aan het gesprek. Het onderdeel luistervaardigheid wordt beoordeeld tijdens het gesprek.

Bespreking cultuur en literatuur (deeltijfer c)

Jouw kennis van de Chinese cultuur wordt getoetst aan de hand van je ingestuurde literaturoffier. In [Bijlage 3](#) staan de voorwaarden waaraan dit literaturoffier moet voldoen.

Bij dit deel van het examen mag je kiezen of je het in het Chinees of in het Nederlands wilt doen. De bespreking duurt 10 minuten. Vragen die gesteld worden kunnen betrekking hebben op:

- auteur en periode waarin deze leeft/leefde
- genre
- Chinese geschiedenis in relatie tot het gelezen werk
- culturele begrippen in relatie tot het gelezen werk
- titel (eventueel ondertitel), motto, thema, plaats van handeling, tijd en ruimte en personages in het literaire werk
- leeservaringen: je moet beargumenteerd verslag kunnen uitbrengen van je mening, gevoelens en ideeën over de gelezen werken

Tabel 3 Overzicht van het mondeling college-examen

opdracht	taal	tijdsduur	deeltijfer	wegingsfactor
bestuderen van de casus in het voorbereidingslokaal		20 minuten		
presentatie en gesprek naar aanleiding van de casus	Chinees	5 minuten (presentatie) 10 minuten (gesprek)	b	weging: 0,3
bespreking cultuur en literatuur	Chinees of Nederlands	10 minuten	c	weging: 0,2

4 BEREKENING EINDCIJFER

Het eindcijfer is gelijk aan het cijfer voor het college-examen.

Het cijfer voor het college-examen wordt berekend door elk van de deeltijfers te vermenigvuldigen met de bijbehorende wegingsfactor, de resultaten bij elkaar op te tellen en de uitkomst vervolgens af te ronden op een heel getal.

Cijfer college-examen: $(0,5 \text{ keer deeltijfer a} + 0,3 \text{ keer deeltijfer b} + 0,2 \text{ keer deeltijfer c})$, afgerond op een heel getal.

BIJLAGE 1 BESCHRIJVING EXAMENSTOF

DOMEIN A: LEESVAARDIGHEID

Bij het lezen van een tekst in het Chinees kun je:

- aangeven wat voor een tekst het is;
- relevante informatie opzoeken;
- de belangrijkste informatie eruit halen;
- aangeven hoe de tekst is opgebouwd;
- verbanden tussen teksten of tekstdelen aangeven en conclusies trekken;
- details begrijpen;
- kennis van land en samenleving gebruiken om teksten te begrijpen;
- strategieën gebruiken om een onbekende formulering te begrijpen;
- de bedoeling, de opvatting of het gevoel van de auteur begrijpen.

DOMEIN B: KIJK- EN LUISTERVAARDIGHEID

Tijdens een gesprek in het Chinees kun je:

- vragen begrijpen die gesteld worden;
- informatie begrijpen die gegeven wordt;
- strategieën toepassen om je gesprekspartner (beter) te begrijpen;
- conclusies trekken met betrekking tot bedoelingen, opvattingen en gevoelens van je gesprekspartner;
- anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van het gesprek;
- strategieën gebruiken om een onbekende formulering te begrijpen;
- de woorden van je gesprekspartner gebruiken in jouw reacties;
- kennis van land en samenleving gebruiken om je gesprekspartner te begrijpen.

DOMEIN C: GESPREKVAARDIGHEID

Subdomein: Gesprekken voeren

Tijdens een gesprek in het Chinees kun je:

- adequaat reageren;
- informatie vragen en geven;
- je mening en gevoelens uiten en deze met argumenten ondersteunen;
- zaken, personen en situaties beschrijven;
- strategieën toepassen om het gesprek gaande te houden;
- je taalgebruik, toon en houding aanpassen aan je gesprekspartner en het doel van de communicatie;
- strategieën gebruiken om een formulering te vinden voor woorden of uitdrukkingen die je niet kent.

Subdomein: Spreken (presentatie)

Je kunt mondeling in het Chinees:

- informatie die je verzameld hebt, presenteren en daarbij rekening houden met doel en publiek;
- zaken, personen en situaties beschrijven;
- standpunten en argumenten verwoorden.

DOMEIN D: SCHRIJFVAARDIGHEID

Subdomein: Taalvaardigheden

Je kunt schriftelijk in het Chinees:

- adequaat communiceren met anderen;
- informatie vragen en geven;
- je mening en gevoelens uiten en vragen naar die van anderen;
- zaken, personen en situaties beschrijven;
- standpunten en argumenten formuleren;
- informatie gebruiken uit gegeven bronnen.

DOMEIN E: CHINESE CULTUUR EN LITERATUUR

Subdomein: Chinese Cultuur

- Je kunt (door middel van voorbeelden) een overzicht geven van uiteenlopende Chinese cultuuruitingen;
- Je kunt beargumenteerd verslag uitbrengen van jouw ervaringen met enkele Chinese cultuuruitingen.

Subdomein: Literaire ontwikkeling

- Je kunt een gesprek voeren over jouw leeservaringen aan de hand van literaire werken geschreven in het Chinees. Je kunt uitleggen wat jouw ideeën zijn over een werk en je mening geven.
- Je kunt vertellen over de auteur, het genre, de inhoud, de structuur, de titel, het motto, het thema, de personages, de plaats en tijd van handeling.

Een uitgebreide beschrijving van de examenstof staat in de [handreiking](#) op [SLO.nl](#).

VEREIST NIVEAU TAALBEHEERSING CHINEES ELEMENTAIR VWO

Domein A leesvaardigheid:	A1
Domein B kijk- en luistervaardigheid:	A1
Domein C spreek- en gespreksvaardigheid:	A1
Domein D schrijfvaardigheid (op papier):	A1
Domein D schrijfvaardigheid (digitaal):	A1

Beschrijving niveaus: Europees Referentie Kader, [erk.nl](#)

BIJLAGE 2 PRESENTATIE

Het mondeling college-examen begint met jouw posterpresentatie. Je houdt de presentatie in het Chinees. Na afloop kan de examinerer enkele vragen over jouw onderwerp stellen. De presentatie met eventuele vragen duurt maximaal 5 minuten (3 tot 4 minuten presenteren en 1 minuut vragen).

ONDERWERP

Je bent vrij in je keuze, maar het onderwerp moet wel een directe relatie hebben met het Chinese taalgebied. Je kunt er ook voor kiezen om een boek of een schrijver van je lijst als onderwerp te nemen. Let erop dat de diepgang van het onderwerp overeenkomt met vwo elementair.

POSTER

Minimaal A3-formaat. Op de poster (zelfgemaakt) staan een titel, illustraties en weinig tekst (maximaal 10 trefwoorden). Je mag geen powerpointpresentatie gebruiken.

Er is een uitzondering voor vso-leerlingen. Zij mogen voor de presentatie bij de moderne vreemde talen wél gebruik maken van een digitale presentatiemethode. Er mag slechts één afbeelding (slide) worden getoond, vergelijkbaar met een papieren poster. Voorwaarde is dat de school de beschikking heeft over voldoende middelen om dit te faciliteren.

PRESENTATIE

Je houdt de presentatie aan de hand van de poster. Je mag geen aantekeningen gebruiken.

BEOORDELING

De presentatie wordt beoordeeld op thema en niveau, opbouw (introductie, hoofdelementen, argumentatie, afsluiting), taalgebruik (grammaticale correctheid, woordenschat, uitspraak), de beantwoording van eventuele vragen en algemene presentatievaardigheden.

BIJLAGE 3 LITERATUURDOSSIER

SAMENSTELLEN LITERATUURDOSSIER

- Kies drie boeken uit de keuzelijst ([Bijlage 5](#)).
- De taal van de boeken is Nederlands, Engels of Chinees.
- Scholieren -of studentenuitgaven zijn niet toegestaan.
- Zorg voor variatie:
 - één titel per auteur per genre
 - boeken uit verschillende periodes

Ook al zijn de boeken op de keuzelijst van min of meer recente datum, inhoudelijk komen ze uit verschillende periodes uit de Chinese geschiedenis.

Op je lijst vermeld je per gelezen boek:

- de schrijver
- de titel
- het jaar van eerste publicatie
- het aantal bladzijden

De boeken dienen in chronologische volgorde te worden vermeld. Ga hierbij uit van het eerste jaar van publicatie.

Je maakt per gelezen boek een samenvatting van minimaal 10 tot maximaal 16 regels in het Nederlands of Chinees.

Gebruik het voorblad van [Bijlage 4](#) voor het noteren van jouw gegevens.

Neem voor jezelf de lijst en de samenvattingen mee naar het examen.

OPSTUREN LITERATUURDOSSIER

Je stuurt op papier in tweevoud vóór 1 april 2023:

- het voorblad
- de lijst met gelezen boeken
- de samenvattingen van de boeken

naar:

DUO staatsexamens vo
Postbus 30158
9700 LK Groningen

Neem contact op met [DUO](#) als je na drie weken nog geen ontvangstbevestiging hebt ontvangen. Kandidaten die geen literatuurdoosier hebben opgestuurd, worden voor dit vak niet opgeroepen voor het mondeling examen.

Bovenstaande regeling geldt alleen voor reguliere staatsexamenkandidaten. Kandidaten uit het vso sturen het literatuurdoosier niet op, maar hebben het wel op school klaarliggen, uiterlijk op 1 april. Je mag na het opsturen van het literatuurdoosier één werk vervangen door een ander werk. Dit kan alleen op voorwaarde dat je het gewijzigde literatuurdoosier op de dag van het examen uiterlijk om 9.30 uur in tweevoud inlevert bij het secretariaat.

Wie geen gewijzigd literatuurdoosier inlevert, wordt geëxamineerd aan de hand van het literatuurdoosier dat vóór 1 april is opgestuurd.

BIJLAGE 4 VOORBLAD

Literatuuurdossier
Chinese taal en cultuur (elementair)
staatsexamen vwo
(inzenden vóór 1 april 2023)

Persoonsgegevens

Voornaam en achternaam:

Examen Dienst (ED)-nummer:

BIJLAGE 5 KEUZELIJST

De boeken in de tabel hieronder zijn een garantie voor een lijst met voldoende literair gehalte. Je bent verplicht eruit te kiezen.

Tabel 4 keuzelijst

Schrijver (achternaam, voornaam)	Titel	Eerste jaar van publicatie	Voor het laatst mogelijk in examenjaar
Chang, Jung	Wilde Zwanen	1991	
Chun, Sue	Beijing doll	2002	
Dai, Sijie	Balzac and the little Chinese seamstress	2000	
Han, Han	Mijn generatie	2013	
Hong, Ying	De pauw huilt	2008	
Lao, She	De riksja renner	1945	
Li, Cunxin	Mao's last dancer	2003	
Mi, Ai	Onder de meidoorn	2007	
Min, Anchee	De laatste keizerin	2007	
Min, Anchee	Keizerin Orchidee	2004	
Min, Anchee	Wilde Gember	2002	
Mo, Yan	Kikkers	2009	
Mo, Yan	Het rode korenveld	1987	
Su, Tong	Hartenvrouw	2013	
Su, Tong	Mijn leven als keizer	1992	
Su, Tong	Wives and concubines	1990	
Tan, Amy	De dochter van de heelmeester	2001	
Tan, Amy	The joy luck club	1989	
Tan, Amy	The kitchen god's wife	1991	
Wang, Lulu	Het lelietheater	1997	

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Het College voor Toetsen en Examens is namens de overheid verantwoordelijk voor de kwaliteit en het niveau van de centrale examens en toetsen in Nederland. Het heeft verschillende examens en toetsen onder zijn hoede.

[cvte.nl](https://www.cvte.nl)

SAMEN BOUWEN WE AAN GOEDE TOETSEN EN EXAMENS

 Centrale Eindtoets primair onderwijs: de eindtoets die de overheid aanbiedt aan leerlingen uit groep 8. De uitkomst is een advies voor het best passende brugklatype. [Centraleeindtoetspo.nl](https://www.centraleeindtoetspo.nl)

 Centrale examens voortgezet onderwijs: het centrale deel van de eindexamens vmbo, havo of vwo. Het diploma geeft toegang tot passend vervolgonderwijs. [Examenblad.nl](https://www.examenblad.nl)

 Staatsexamens voortgezet onderwijs: examens voor iedereen die individueel of op vso-scholen niet in staat is via het regulier voortgezet onderwijs examen af te leggen. [Staatsexamensvo.nl](https://www.staatsexamensvo.nl)

 Centrale examens middelbaar beroeps- onderwijs: centrale examens Nederlandse taal en Engels voor studenten in het mbo. De uitkomst is onderdeel van het mbo-diploma. [Examenbladmbo.nl](https://www.examenbladmbo.nl)

 Staatsexamens Nederlands als tweede taal: examens Nederlandse taal voor iedereen die Nederlands niet als moedertaal heeft. Het diploma toont aan dat het Nederlands voldoende is voor werk of opleiding. [Staatsexamensntz.nl](https://www.staatsexamensntz.nl)